

Список використаних джерел

1. У 2019 році зареєстровано 148 згвалтувань, в яких потерпілими є неповнолітні, цього року – 24 злочини сексуального характеру. *Офіс Генерального прокурора*: [сайт]. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>.

2. Керівні принципи, що стосуються правосуддя з питань, пов'язаних з участю дітей-жертв та свідків злочинів: затв. Генеральною Асамблеєю ООН 22 липня 2005 року. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_e54.

3. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства від 25 жовтня 2007 року. *Верховна Рада України*: [сайт]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_927.

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

Кунтій Андрій Ігорович,

доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету №1 ППФНП Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Хитра Андрій Ярославович,

завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету №1 ППФНП Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Кіцул Юрій Степанович,

старший інспектор з особливих доручень відділу організації превентивної роботи управління ювенальної превенції Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України, кандидат юридичних наук

АСПЕКТИ СТРОКУ ПРОВАДЖЕННЯ ДІЗНАННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ДІТЕЙ

Наявність гострих проблем у сфері розкриття, розслідування й запобігання кримінальним правопорушенням породжує необхідність суттєво посилити роботу щодо аналізу та розроблення теоретичної бази боротьби зі злочинністю. У зв'язку з тим, актуальною постає проблема проведення досудового розслідування у формі дізнання. Тематика дізнання, як форми розслідування злочинів розглядалися в правових працях М.В. Джиги, М.М. Михеєнка. Питання кримінального процесуального забезпечення дізнання розглядалися в наукових публікаціях Г.П. Власової та О.С. Банчука. Процес реформування кримінальної юстиції, зокрема в частині формування інституту дізнання, на даний час знаходиться під пильним поглядом громадськості та жваво обговорюється теоретиками та практиками.

Прийняття законодавчих змін викликано необхідністю законодавчого врегулювання застосування положень Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) щодо особливостей досудового розслідування кримінальних проступків та їх судового розгляду. Зокрема, це пов'язано із прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» 22.11.2018 року (далі – Закон), окремі положення якого набувають чинності з 01.07.2020.

Зазначеним законодавчим актом, запроваджується спрощений порядок досудового розслідування у формі дізнання та суттєво скорочуються процесуальні строки досудового розслідування.

Змінами до ч. 3 ст. 219 КПК України, передбачається, що з дня повідомлення особі про підозру досудове розслідування повинно бути закінчене:

1) протягом сімдесяти двох годин – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або затримання особи в порядку, передбаченому частиною четвертою статті 298² цього Кодексу;

2) протягом двадцяти діб – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку у випадках, якщо підозрюваний не визнає вину або необхідності проведення додаткових слідчих (розшукових) дій, або вчинення кримінального проступку неповнолітнім;

3) протягом одного місяця – у разі повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку, якщо особою заявлено клопотання про проведення експертизи у випадку, передбаченому частиною другою статті 298⁴ цього Кодексу;

Одночасно, частиною 4 зазначеної статті КПК України цей строк може бути продовжено до одного місяця.

У разі вчинення кримінального правопорушення проти статевої свободи чи статевої недоторканості неповнолітньою особою, виникає необхідність призначення комплексної психолого-психіатричної експертизи неповнолітнього підозрюваного, підстави та порядок проведення її визначені ст. 486 КПК України. Відповідно до цього, даний вид експертного дослідження призначається, у разі необхідності для вирішення питання про наявність у неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого психічного захворювання чи затримки психічного розвитку та його здатності повністю або частково усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними в конкретній ситуації.

Комплексна психолого-психіатрична експертиза неповнолітнього підозрюваного, проводиться стаціонарно і її проведення потребує тривалого часу. Під час інтерв'ювання працівників слідчих підрозділів Національної поліції України, встановлено, що така експертиза проводиться орієнтовно 30 днів.

Звідси постає питання, чи достатньо часу для провадження досудового розслідування у формі дізнання, у разі проведення комплексної психолого-психіатричної експертизи. На нашу думку, це зробити не є можливим. Виходом із цієї ситуації є прийняття змін до ч. 4 ст. 219 КК України та викласти її у такій редакції:

Строк досудового розслідування може бути продовжений у порядку, передбаченому параграфом 4 глави 24 цього Кодексу. При цьому загальний строк досудового розслідування не може перевищувати:

1) двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини третьої цієї статті.

Сподіваємось, що така законодавча ініціатива забезпечить не тільки швидке, але й ефективне досудове розслідування та якісний судовий розгляд кримінальних проступків, зокрема проти статевої свободи та статевої недоторканості дітей, а також дотримання засади розумних строків.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22.11. 2018 року № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Козлова Анна Георгіївна,

судовий експерт сектору мистецтвознавчих та психологічних досліджень відділу мистецтвознавчих, психологічних досліджень та досліджень об'єктів інтелектуальної власності лабораторії досліджень у сфері інформаційних технологій ДНДЕКЦ МВС України

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ДИТИНОЮ ПЕРЕБІГУ ЗЛОЧИНУ

Істотна складність при розслідуванні кримінальних проваджень щодо насильства відносно дітей полягає в тому, що часто єдиним джерелом важливої для слідства інформації є сама дитина. Отримання надійних і повних відомостей від дитини, а особливо, дитини дошкільного віку – непросте завдання, яке вимагає від слідчого знання дитячої психології, розуміння специфіки роботи із дітьми.

Крім основної юридичної мети – отримання показів, додатковою психологічною метою допиту даної категорії суб'єктів кримінального процесу є уникнення (мінімізація) вторинного психотравмування жертви сексуального насильства самою процедурою проведення слідчої дії, тому комунікативний процес повинен носити характер саме